

AI กับการวิจัยและการตีพิมพ์วารสาร ในยุคปัญญาประดิษฐ์

สรุปองค์ความรู้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ

KM ภาควิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์

นำเสนอวันที่ 23 เมษายน 2569 | วิลาวรรณ ใจแปง

สถานการณ์ AI ในวงการตีพิมพ์วิชาการ 2025

84%

นักวิจัยใช้ AI Tools แล้ว

เพิ่มขึ้น +27% จากปี 2024

62%

ใช้ AI ในการเขียนและวิเคราะห์ข้อมูล

โดยตรงในกระบวนการวิจัย

โอกาส

- ลดงานซ้ำซ้อน เร่งกระบวนการคัดกรอง ช่วย Non-native English เขียนได้ราบรื่น วิเคราะห์แนวโน้มและช่องว่างงานวิจัย

ความท้าทาย

- Algorithmic Bias อคติแฝงใน AI Transparency Issues (Black Box) ผู้ทบทวนขาดทักษะแยก AI-content

หลักจริยธรรม AI: COPE & WAME

AI ไม่ใช่ผู้แต่ง

AI ไม่สามารถรับผิดชอบทางกฎหมายได้
ผู้เขียนที่เป็นมนุษย์ต้องรับผิดชอบ 100%

ต้องเปิดเผย (Disclosure)

ระบุชื่อเครื่องมือ เวอร์ชัน และวิธีใช้
ในส่วน Methods หรือ Acknowledgements

รักษาความลับ (Review)

ห้าม Reviewer อับโหลดต้นฉบับลง
AI สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต

ความรับผิดชอบ

บรรณาธิการต้องตรวจสอบความถูกต้อง
ไม่ปล่อยผ่านเนื้อหาที่ AI สร้างโดยไม่อ่าน

นโยบาย AI: วารสารระดับโลก

Nature

- ✓ AI ห้ามเป็นผู้แต่ง
- ✓ ระบุการใช้ใน Methods/
Acknowledgements
- ✓ เน้น Transparency

AI is a tool, not an author

Science

- ✓ ห้ามรูปภาพ/กราฟิก
ที่สร้างจาก AI
- ✓ เปิดเผยการใช้ Text-gen
AI ใน Methods
- ✓ เน้นความถูกต้องข้อมูล

เข้มงวดเรื่อง No AI Images

JAMA

- ✓ รายงานชื่อเครื่องมือ
Version และ Prompt
- ✓ มนุษย์รับผิดชอบ
เนื้อหาทั้งหมด
- ✓ ห้ามลิสต์ AI เป็นผู้แต่ง

Specific Disclosure Required

การเปิดเผยการใช้ AI ในบทความวิจัย

ตำแหน่งที่ต้องระบุในบทความ

- **Methods** – ถ้าใช้ใน data analysis
- **Before References** – การใช้ทั่วไป
- **Acknowledgments** – language editing
- **Author Contributions** – ระบุบทบาท AI

จุดสำคัญในแบบฟอร์มเปิดเผย

- ระบุชื่อเครื่องมือ + เวอร์ชัน วัตถุประสงค์การใช้งาน ขอบเขตการใช้ AI รับรองว่าได้ตรวจสอบแล้ว รับผิดชอบเนื้อหาทั้งหมด ห้ามแสดง AI เป็นผู้แต่ง

ตัวอย่าง AI Use Disclosure

"During the preparation of this work, the author(s) used [Tool Name] for [purpose]. The authors reviewed and edited the content as needed and take full responsibility for the content of the publication."

Source: Elsevier Standard Template

ตัวอย่าง แบบฟอร์มเปิดเผยและรับรองการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI)

แบบฟอร์มเปิดเผยและรับรองการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI)

สำหรับการส่งบทความวารสารวิชาการ

เรียน กองบรรณาธิการวารสาร

วันที่: _____

ข้าพเจ้า(ผู้แต่งหลัก): _____

ชื่อบทความ/ชื่อเรื่อง: _____

วาระ: _____

ส่วนที่ 1: รายละเอียดการใช้ AI

1.1 ท่านได้ใช้ AI (เช่น ChatGPT, Gemini, Copilot ฯลฯ) ในการจัดทำบทความนี้หรือไม่?

- ไม่ได้ใช้ AI ในบทความนี้
- ใช้ AI* (โปรดระบุรายละเอียดด้านล่าง)

* AI ในที่นี้หมายถึง เทคโนโลยีสร้างข้อความอัตโนมัติ, ซอฟต์แวร์, แอปพลิเคชัน, แพลตฟอร์ม, เว็บไซต์, วิเคราะห์ข้อมูล, หรือสร้างรูปภาพ/ตารางอัตโนมัติ

1.2 รายละเอียดการใช้ AI (หากมี)

- ชื่อ/แพลตฟอร์ม AI: _____
- เวอร์ชัน/รุ่น (Version/Model): _____
- ส่วนของบทความที่ใช้ AI:
 - บทคัดย่อ บทนำ วรรณกรรม วิธีวิจัย
 - ผลการวิจัย อภิปรายผล บทสรุป อื่นๆ: _____

• วัตถุประสงค์/Use Case:

- ร่างข้อความ ปรับปรุงไวยากรณ์ สรุปเอกสาร
- แปลภาษา วิเคราะห์ข้อมูล สร้างตาราง สร้างภาพ อื่นๆ: _____

1.3 คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ AI ในบทความนี้

(โปรดเขียนคำอธิบายสั้น ๆ ถึงขั้นตอน กระบวนการ และขอบเขตการใช้ AI)

1.4 ท่านได้แนบ prompt หลัก หรือผลการสนทนากับ AI มาด้วยหรือไม่?

- แนบ prompt หลักไว้เป็นหลักฐานแล้ว
- ไม่มี/ไม่ได้ใช้ AI ในลักษณะที่แนบส่งมา

ส่วนที่ 2: การรับรอง

1. ข้าพเจ้ารับรองว่าได้ตรวจสอบงานฉบับแก้ไขที่เสนอเนื้อหาที่ได้จาก AI โดยสมบูรณ์
2. ข้าพเจ้าเข้าใจว่าสำนักพิมพ์วารสาร ไม่ถือว่า AI เป็นผู้แต่งร่วมทุกกรณี
3. ข้าพเจ้าได้แจ้งถึงแหล่งข้อมูล รวมถึง disclosure การใช้ AI ตามหลักเกณฑ์จริยธรรมสภาการวารสารและสำนักพิมพ์
4. ข้าพเจ้ายินยอมให้บรรณาธิการใช้มาตรการตรวจสอบการใช้ AI หากจำเป็น
5. ข้าพเจ้ารับผิดชอบเนื้อหาและความถูกต้องในบทความนี้ทุกรูปแบบ

ส่วนที่ 3: ลายมือชื่อและวันเดือนปี

- ลงชื่อ _____
- ชื่อ (ตัวบรรจง) _____
- วันที่ _____

หมายเหตุ: แบบฟอร์มนี้เป็นไปตามแนวปฏิบัติของสำนักพิมพ์เช่น Springer Nature, Elsevier, Wiley, Taylor & Francis ฯลฯ

ห้ามระบุชื่อ AI เป็นผู้แต่งเจ้าของสิทธิ์ และต้องเปิดเผยการใช้ AI ในความอย่างชัดเจน

เครื่องมือ AI สำหรับนักวิจัยและบรรณาธิการ

ChatGPT

ผู้ช่วยอเนกประสงค์

- สรุปเนื้อหา ร่าง Highlights
- ตรวจสอบภาษา ปรับ Tone
- ร่างจดหมายตอบกลับ Reviewer
- สร้าง Custom GPTs เฉพาะงาน

Claude

วิเคราะห์เชิงลึก

- รองรับเอกสารยาว (Full Paper)
- วิเคราะห์ตรรกะ ความสอดคล้อง
- ภาษาเป็นทางการ เหมาะงานวิชาการ
- ตรวจสอบ Logic หั้งฉับ

QuillBot

ปรับแก้ภาษา

- Paraphrase 5 โหมด
- ลดความซ้ำซ้อน กระชับ
- โหมด Formal เหมาะงานวิจัย
- Best for Non-Native English

8 ข้อควรปฏิบัติสำหรับนักวิจัยยุค AI

Human Oversight

มนุษย์ต้องตัดสินใจสุดท้าย

Transparency

เปิดเผยการใช้ AI ชัดเจน

Verify Facts

ตรวจสอบ ระวัง Hallucination

Privacy First

ห้ามป้อนข้อมูลผู้ป่วยลง AI

Avoid Bias

ระวังอคติเพศ/เชื้อชาติจาก AI

Accountability

ผู้เขียนรับผิดชอบ 100%

Proper Citation

อ้างอิง AI ใน Methods

Stay Updated

ติดตามนโยบายเครื่องมือใหม่

AI คือเครื่องมือ ไม่ใช่ผู้แต่ง

AI = ผู้ช่วย

เพิ่มประสิทธิภาพ
ไม่ทดแทนวิจารณญาณ

จริยธรรมนำ

ยึด COPE/WAME
เปิดเผยทุกขั้นตอน

มนุษย์ตรวจสอบ

Human Oversight
ป้องกันข้อผิดพลาด

ขอบคุณค่ะ